

Työskentelymallit ja mahdollisuudet asiakkaan vuokratilanteissa

Helsingin kaupunki, Asumisen tuki

Merja Huuhka, Niina Kröger & Roope Rokosa

Helsinki

Sisällysluettelo

Helsingin kaupunki & erityispiirteet

Asumisen tuki eli ASTU sekä pienasunnot

Kenelle tuettu asuminen on tarkoitettu?

Tuetun asumisen tavoitteet

Asuttamisen prosessi

Asukkaan tukeminen velkatilanteissa

Vuokravelan seurannan työnkuva ja asiakkuusprosessi

Lähityön työnkuva ja asiakkuusprosessi

Helsingin kaupungin kaupunkistrategia 2021-2025

- Helsinki on sitoutunut vähentämään asunnottomuutta.
- Strategiassa asetettiin tavoitteeksi asunnottomuuden poistaminen vuoteen 2025 mennessä.
- Kaupunkistrategian mukainen asunnottomuuden poistamiseen tähtäävä toimenpideohjelma 2023–2025 on laadittu Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan (Sotepe-toimiala), kaupunkiympäristön toimialan ja kaupunginkanslian yhteistyönä.

”Tehdään tarvittavat panostukset asunnottomuuden torjuntaan, tuetun asumisen ja muiden olemassa olevien palveluiden lisäksi kaupungin omaa vuokra-asuntokantaa hyödyntäen. Vähennetään huono-osaisuutta ja kehitetään etsivää sosiaalityötä, kuten etsivää lähityötä ja aikuissosiaalityötä.”

Helsingin erityispiirteet

Toimenpideohjelmassa kiinnitetään huomiota Helsingin erityispiirteisiin ja niiden vaikutuksiin asunnottomuuteen ja sosiaali- ja terveystalouden tarpeeseen:

Suuret hyvinvointi- ja terveyserot (alueelliset erot)

Suuret maahanmuuttajamäärät

Paperittomat ja liikkuva EU-väestö

Kaupungin vetovoimaisuus

Päihteiden saatavuus (vrt.pienemmät kaupungit)

Nuorten päihteiden käyttö, vaikeasti huumeriippuvaisten nuorten määrä on kasvanut

Asunnottomien suuri määrä

Palvelujen saatavuus

Kaksoisdiagnoosien määrä

Ikääntyvä väestö

Asumisen tuki eli ASTU

- Asumisen tuki kuuluu Asumis-, kriisi- ja päihdepalveluihin
- Sosiaalihuoltolain mukaisten asumispalvelujen (tuettu asuminen) järjestäminen täysi-ikäisille helsinkiläisille asunnottomille tai asunnottomuusuhan alle oleville yksin eläville tai pariskunnille sekä mielenterveyskuntoutujien palveluasumisen järjestäminen täysi-ikäisille helsinkiläisille.
- Asumispalveluihin pääseminen edellyttää aina Astun sosiaalityöntekijän arviota ja SAS-päätöstä (*selvitä-arvioi-sijoita*).
- Työntekijöitä on 236

Asumisen tuen tukiasunnot

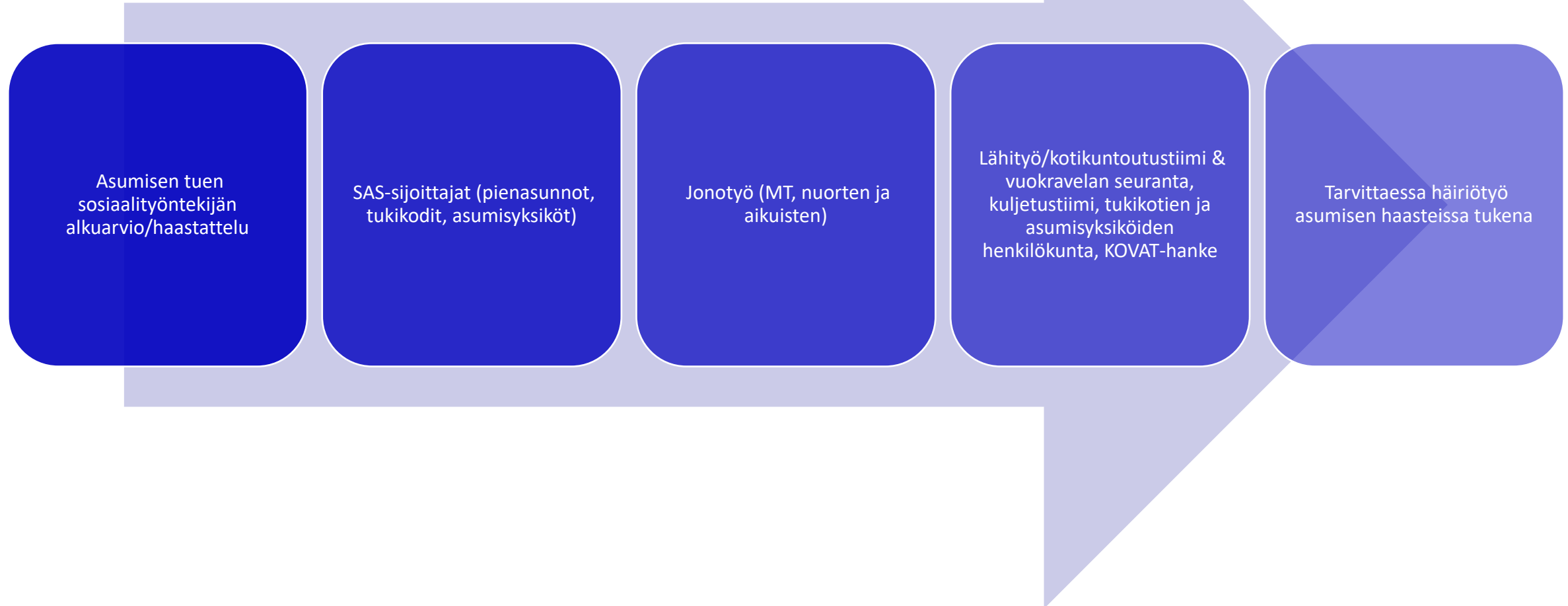
- Pienasunnot (2300+)
- Solutukiasunnot ja tukikodit ja tukiasunnot: (n. 100)
- Asumisen tuen omien tuetun asumisen yksiköiden paikkamäärä yhteensä 192
- Ostopalveluina hankittavien tuetun asumisen yksiköiden paikkamäärä yhteensä 767
- Ostopalveluina hankittavien hajasijoitettujen tuettujen asuntojen paikkamäärä yhteensä 188

Kenelle tuettu asuminen on tarkoitettu?

- Edellytyksenä on asumiseen liittyvä tuen tarve, esimerkiksi:
 - asunnottomuus
 - haasteet vuokranmaksussa
 - haasteet itsensä huolehtimisessa (hygienia/ruokahuolto/raha-asioiden hoitaminen)
 - asunnon siisteys- ja kunnossapitohaasteet
- Asumiseen liittyvien tuen tarpeiden taustalla on usein:
 - alentunut toimintakyky
 - runsas päihteidenkäyttöä ja/tai mielenterveyden haasteet
 - aikaisempaan asumiseen liittyviä vuokravelat tai häiriöt
 - luottohäiriömerkintä

- Arviohaastattelussa käydään läpi asumishistoria, perhesuhteet, taloudellinen tilanne, koulutus- ja työtilanne, terveydentila, päihteiden käyttö sekä arkielämään ja vapaa-aikaan liittyviä asioita.
- Arvioinnin tueksi voidaan pyytää lausuntoja esimerkiksi päihdepalveluista, terveydenhuollosta ja aikaisemmista asumispalveluista.
- Arviossa selvitetään aina asiakkaan mielipide asumispalveluista ja käydään läpi erilaiset vaihtoehdot asumiselle.

Asuttamisen prosessi

Asumisen päättymisen syyt pienasunnoissa 2023 (yhteensä 185)

Tuetun asumisen tavoitteet

- Tavoitteena tukea asiakkaan omatoimista suoriutumista:
 - Asiakas kykenee (melko) itsenäisesti huolehtimaan itsestään ja asuminen sujuu ilman vuokravelkaa/asumisen häiriöitä
 - Elämänhallinnan ja sosiaalisen toimintakyvyn vahvistaminen
- Asukas voi tarvita Asumisen tuesta vastuutyöntekijän, joka tukee taloudellisten asioiden hoidossa, päihteidenkäytön hallinnassa, arjen toiminnoissa sekä tukee virastoasioinnissa sekä asumista tukevien verkostojen luomisessa.
- Asukas saatetaan tarvittavien palveluiden piiriin (esim. koti- ja avohoidon palvelut)

Asiakkaan tukeminen velkatilanteissa

- Yhteistyötahot:
 - Vuokranantaja eli Asuntoyksikkö (ennakkotieto velan siirtymisestä perintään -> antaa työskentelyaikaa)
 - Taloushallintopalvelu
 - Alueen sosiaalityö (välitystili)
 - Edunvalvonta
 - Kanslianotaari
 - Kela
 - Ulosottovirasto (ulosoton rajoittaminen vuokravelkatilanteessa)
 - Diakoniatyö
 - Päihdepoli- ja peliklinikat
 - Talous- ja velkaneuvonta
 - Sosiaalisen luoton yksikkö
 - Omaiset
- Kelan etuuspalvelu Kelmu, vuokranseurantajärjestelmä SAP

Vuokravelan seurannan asiakkuuden kulku

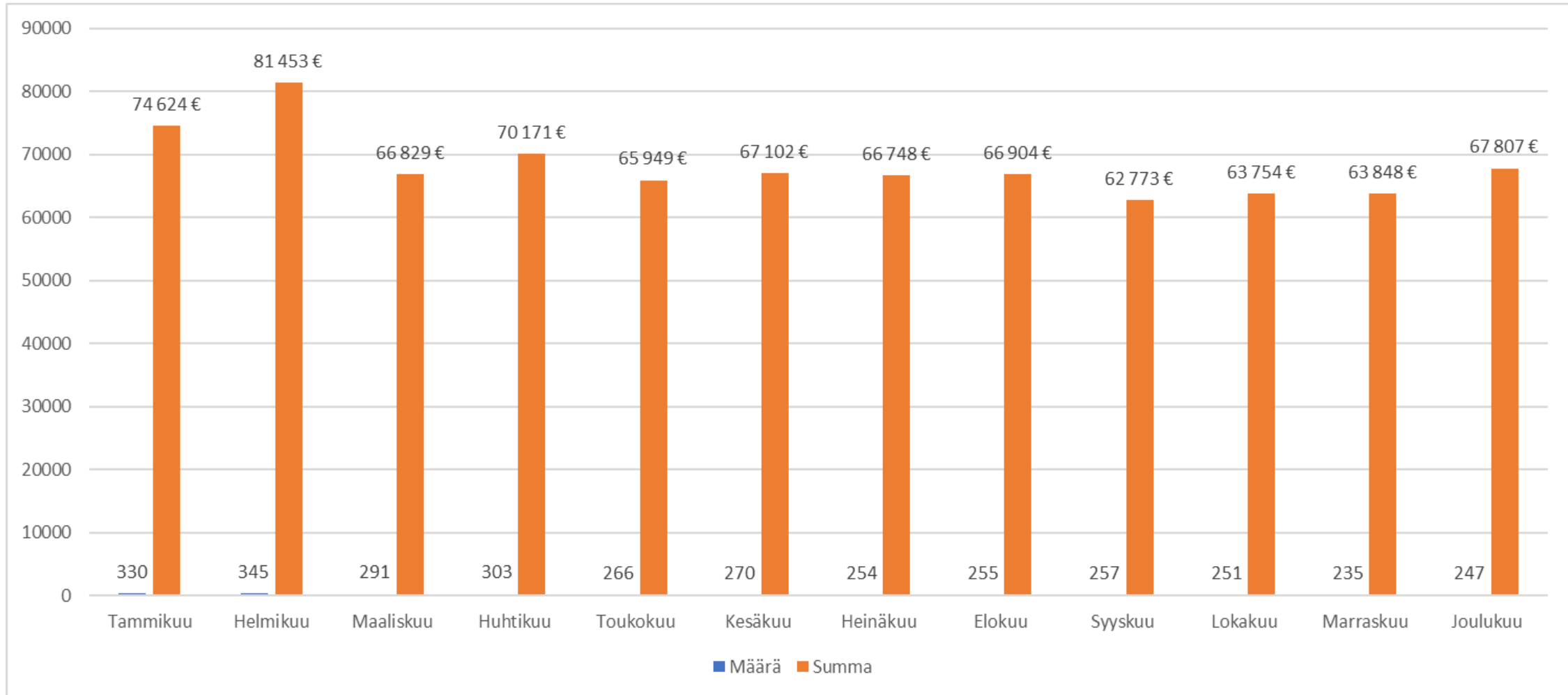
kestää pääsääntöisesti 6 kuukauden ajan

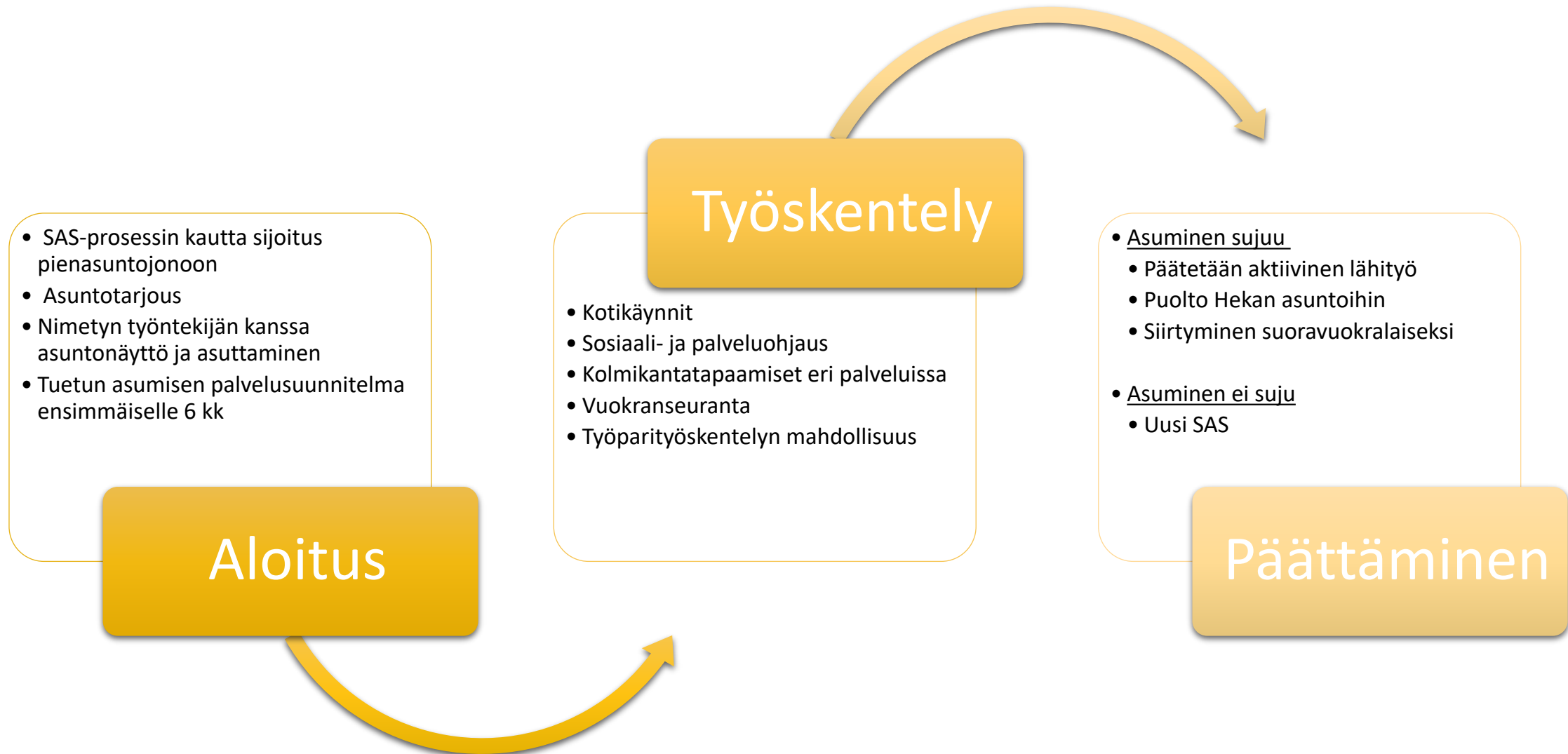
Vuokravelan seurannan työnkuva

- Sosiaali- ja palveluohjaus
- Vuokranmaksun seuranta
- Kotikäynnit (asumistaitojen kartoittaminen)
- Maksusuunnitelmien toteutumisen seuranta
- Verkostotyöskentely
- Asumissosiaalinen työskentely
- Tilastointi/raportointi
- Täydentävän/ehkäisevän toimeentulotukihakemusten käsittely /päättöksenteko
- Yhteistyö muiden työryhmien kanssa

Vuokravelan seurannan velallisten määrä ja velat vuonna 2023

Lähityön asiakkuuden kulku

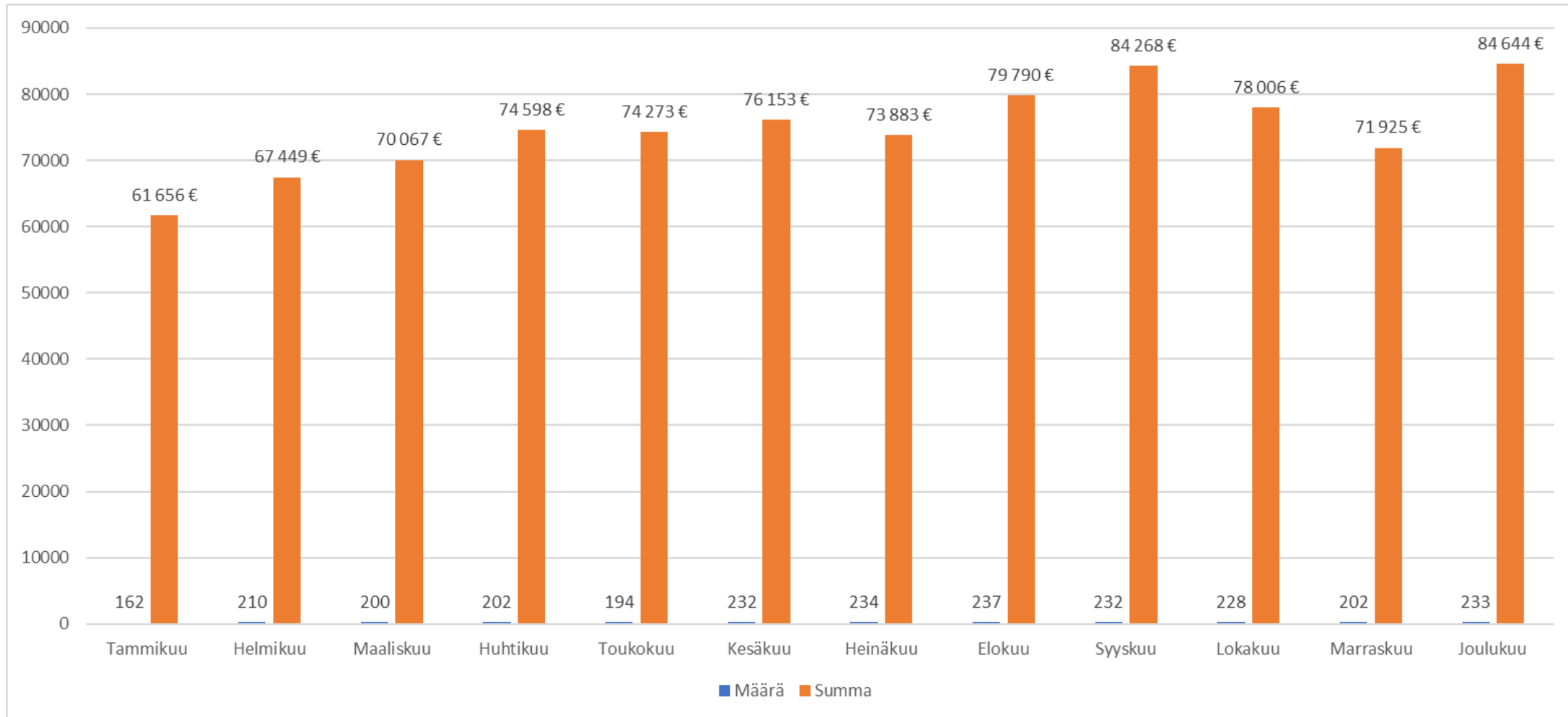

Lähityön työkuva

- Palvelu suunnitellaan yksilöllisen tarpeen mukaan
- Tavoite on tukea asiakkaita mahdollisimman itsenäiseen elämään
 - Asumis- ja arjentaidoissa ohjaaminen
 - Taloudellisissa asioissa auttaminen
 - Varhainen puuttuminen vuokravelkatilanteisiin
 - Mielenterveys- ja päihdepalveluihin ohjaaminen ja motivoiminen
 - Terveyspalveluihin ohjaaminen
 - Työllisyyspalveluihin ohjaaminen
 - Tuki eri palveluissa asioimiseen
 - Asiakkaiden saattaaminen ja yhdessä asiointi eri palveluissa

Lähityön velallisten määrä ja vuokravelat 2023

Asiakkaita kuukausitasolla noin 700

Kiitos!

Kysymyksiä?

Mikäli herää kysymyksiä
jälkikäteen, voit olla yhteydessä
Roope Rokosaan
roope.rokosa@hel.fi

Helsinki